

Bureau Waardenburg bv

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Zaltbommel
t.a.v. de heer G.J.J. Rinkel
Potsbus 10.002
5300 DA Zaltbommel

DATUM: 7 juni 2012
ONS KENMERK: 12-310/12.02796/FloBr
UW KENMERK: 2352-3222
AUTEUR: F.L.A. Brekelmans
PROJECTLEIDER: F.L.A. Brekelmans
STATUS: definitief
CONTROLE: G.F.J. Smit

Natuurwaardenonderzoek Gemeent te Delwijnen

Gemeente Zaltbommel is voornemens om op de locatie Gemeent te Delwijnen, gemeente Zaltbommel, woningbouw mogelijk te maken. Bureau Waardenburg heeft op basis van een oriënterend veldonderzoek (d.d. 24 mei) en bronnenonderzoek de effecten van deze ingreep beoordeeld in het kader van de Flora- en faunawet.

Conclusie

Het plangebied heeft mogelijk betekenis voor (strikt) beschermde soorten van tabel 2/3 van de Flora- en faunawet. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is evenmin aangemerkt als beschermd natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Wel kan sprake zijn van negatieve effecten op nabijgelegen EHS. Deze conclusie wordt hieronder nader toegelicht.

Figuur 1. Plangebied Gemeent (geel omljnd; bron kaart: Gemeente Zaltbommel)

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied is gelegen aan de Gemeent te Delwijnen, gemeente Zaltbommel. Het gebied is weergegeven in Figuur 1 en wordt begrensd door de Gemeent aan de oostzijde, kavelgrenzen langs de noord- en westzijde en particuliere tuinen langs de zuidzijde. Het betreft een braakliggend terrein, dat hiervoor in gebruik was ten behoeve van agrarische activiteit. Alle bijbehorende opstallen (schuren, loodsen e.d.) en structuren zijn recent gesloopt. De bedrijfswoning is niet gesloopt en nog in gebruik voor woondoeleinden. Na beëindiging van de agrarische activiteit is het gebied niet meer beheerd. Op basis van gewasresten kan worden vastgesteld dat de akkers in het laatste jaar zijn gebruikt voor de teelt van maïs. Door het wegvallen van beheer is een ruige vegetatie ontstaan. Vastgestelde soorten zijn onder andere herik, akkerdistel, schijfkamille, paarse dovenetel en scherpe boterbloem. Dit zijn soorten die wijzen op recent verstoorde, voedselrijke grond. Langs de Gemeent staat een bomenrij met langs de weg een smalle, ondiepe en rijk begroeide sloot.

De toekomstige invulling van het terrein is nog niet tot op detail bekend, maar zal bestaan uit kleinschalige woningbouw (tot ongeveer 20 woningen). Een mogelijke verkaveling is weergegeven in Figuur 2 (Ruimtelijk Concept juli 2011). Het idee is om de lintbebouwing door te trekken in noordelijke richting en de ruimte van de voormalige boerderij in te vullen met een uitstraling van een boerenerf. Ten behoeve van deze ontwikkeling wordt het bestemmingsplan gewijzigd.

Figuur 2. Mogelijke verkaveling (bron: Ruimtelijk Concept juli 2011)

Methodiek

Het plangebied is op 24 mei bezocht. Aanvullend op het terreinbezoek heeft beperkt bronnenonderzoek plaatsgevonden (telmee.nl, waarneming.nl). Daarnaast zijn digitale kaartbestanden van Provincie Gelderland geraadpleegd om de beleidsmatige en juridische status ten aanzien van EHS en Natuurbeschermingswet 1998 vast te stellen.

Resultaten

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten planten aangetroffen. In de huidige situatie zijn geen geschikte groeiplaatsen aanwezig. Op grond hiervan is beoordeeld dat het plangebied momenteel geen betekenis heeft voor beschermde soorten planten. Soorten van de Rode Lijst zijn evenmin aangetroffen, dus ook voor bedreigde soorten heeft het terrein momenteel geen waarden.

Ongewervelden

Beschermde en bedreigde ongewervelden zijn niet waargenomen en worden op grond van het ontbreken van geschikte biotopen ook niet verwacht. Wel zijn algemeen voorkomende soorten vastgesteld, waaronder **platbuik** (een libel) en **klein koolwitje** (een dagvlinder).

Vissen

Door het ontbreken van open water heeft het plangebied geen betekenis voor vissen. Langs de Gemeent loopt een bermsloot. Deze sloot is in zuidelijke richting dichtgegroeid en wordt in noordelijke richting meer open. Het is mogelijk dat deze sloot wordt gebruikt door beschermde vissen, specifiek **kleine en grote modderkruiper**. Met name de eerste soort komt veel voor. De laatste soort is zeldzamer. Beide soorten zijn niet vastgesteld, maar hun aanwezigheid is door de dichte vegetatie toch mogelijk. Gelet op de beperkte omvang van het water en de hoeveelheid water in de directe omgeving is het niet de verwachting dat deze sloot van groot belang is voor deze soorten.

Amfibieën en reptielen

In het plangebied is in de sloot langs de Gemeent de **bastaardkikker** vastgesteld. De bastaardkikker is een soort van Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit betekent dat de soort is vrijgesteld van verbodsbepalingen in het kader van de voorgenomen ingreep (ruimtelijke ontwikkeling en inrichting). Andere soorten zijn niet vastgesteld. Strikt beschermde soorten (Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) worden niet verwacht op basis van de huidige inrichting en aanwezige wateren. Wel is aanwezigheid mogelijk van gewone pad, bruine kikker, meerkikker en kleine watersalamander in de bermsloot. Ook dit zijn soorten van Tabel 1.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied is aanwezigheid mogelijk van algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 van de Flora- en faunawet). Hierbij wordt gedacht aan **haas**, **veldmuis**,

bosmuis en **gewone bosspitsmuis**. Strikter beschermde soorten worden op grond van de aanwezige biotopen niet verwacht.

Vleermuizen

Onderzoek naar vleermuizen is niet uitgevoerd. Het plangebied is op basis van structuurkenmerken beoordeeld op mogelijk gebruik door vleermuizen. In het plangebied zijn twee structuren die mogelijk een functie hebben voor vleermuizen: de woning en de bomerij langs de Gemeent.

De aanwezige woning is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Soorten die van deze woning gebruik kunnen maken zijn **gewone dwergvleermuis**, **ruige dwergvleermuis** en **laatvlieger**. Zij kunnen de woning jaarrond gebruiken, waaronder voor functies als kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats en overwintering.

De bomerij langs de Gemeent kan een belangrijke functie hebben als vliegroute. Veel soorten vleermuizen hebben een sterke binding met opgaande structuren en in open landschap zoals aanwezig rond Delwijnen kunnen doorgaande bomenstructuren van belang zijn. Naast bovengenoemde soorten kunnen bijvoorbeeld ook **gewone grootoorvleermuis** en **watervleermuis** van de bomerij gebruik maken. De bomen zijn nog te jong (geschikte holten ontbreken) om gebruikt te worden als verblijfplaats door vleermuizen.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats¹

In het plangebied zijn geen broedvogels vastgesteld met een jaarrond beschermd nest. Bij huizen aan de zuidkant van het gebied is veel activiteit vastgesteld van de **huismus**, een soort waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd. Mogelijk zijn opstallen van de voormalige boerderij in gebruik geweest door de **steenuil**. In de huidige situatie zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor de steenuil aanwezig. Door de huidige braakligging en verruiging verliest het terrein zijn waarde als foerageergebied.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Wel ligt het plangebied naast de EHS; aan de overzijde van de Gemeent ligt EHS 'verwevingsgebied' (bron: EHS Streekplanherziening vastgesteld door PS juli 2009). In Figuur 2 is de ligging van de EHS rond het plangebied weergegeven. Onder EHS-verweving vallen landbouwgebieden met natuurwaarden of met een hoge dichtheid natuur- en bouselementen. De natuurwaarden hangen vaak samen met het agrarisch gebruik en duurzame voortzetting van dit gebruik is dan ook een voorwaarde voor behoud van de natuurwaarden. De kernkwaliteit die aan het gebied kan worden toegeschreven betreft die van het open en grazige karakter van binnendijkse weidevogelgebied in het Rivierengebied. De belangrijkste ontwikkelingsopgave voor dit gebied is het ontwikkelen tot een natuurrijk cultuurlandschap met ecologische verbindingen en met rijke

¹ Op grond van door het ministerie van LNV verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

cultuurhistorie, met behoud of versterking van de waarde voor weidevogels. Het gebied is in het Gebiedsplan Natuur en Landschap 2008 van de Provincie Gelderland aangewezen als zoekgebied (agrarisch) natuur(beheer) >50%.

Het EHS-gebied is tijdens het veldwerk niet onderzocht op natuurwaarden. Gelet op het karakter van het deel van dit gebied dat grenst aan de Gemeent (verdroogd, deels verruigd), zijn de waarden voor weidevogels hier beperkt en worden concentraties van weidevogels meer oostelijk verwacht. Beschermde soorten zijn mogelijk aanwezig in de sloten (kleine modderkruiper, grote modderkruiper, bittervoorn).

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in of in de directe omgeving van een beschermd natuurgebied. De dichtstbijzijnde gebieden liggen op een afstand van 8 (Natura 2000-gebied 'Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem'), 9 (Natura 2000-gebied 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek') en 12 kilometer (Natura 2000-gebied 'Lingedijk & Diefdijk') afstand.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rode ster) ten opzichte van de EHS. Het lichtgroene vlak ten oosten van het plangebied betreft EHS-verwevingsgebied (bron kaart: Provincie Gelderland).

Effecten

De exacte inrichting van het gebied is nog niet bekend. Aangegeven wordt welke structuren van belang zijn voor beschermde soorten en bij welk type ingreep negatieve effecten op deze soorten kunnen ontstaan.

woning

De woning is mogelijk in gebruik door vleermuizen. Het slopen van de woningen kan leiden tot het doden en verwonden van vleermuizen (overtreding artikel 9) en het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen (overtreding artikel 11). Voor de aanwezige

soorten geldt dat de instandhouding van landelijke populaties niet in het geding is. Wel kan een negatief effect optreden op lokale populaties. Het is dan ook van belang voorafgaand aan eventuele sloop van de woning nader onderzoek naar vleermuizen uit te voeren. In de plannen blijft deze woning echter behouden.

sloot

De sloot heeft mogelijk een functie als leefgebied voor kleine en grote modderkruiper. Wanneer aan de sloot geen werkzaamheden worden uitgevoerd, kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. Bij het dempen van de sloot kunnen dieren worden gedood (overtreding artikel 9) en kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast (overtreding artikel 11). Het verbreden of uitdiepen van de sloot kan leiden tot toename van het leefgebied.

bomenrij Gemeent

De bomenrij lang de Gemeent heeft mogelijk een functie als vliegroute. Het verwijderen van bomen uit deze rij, waarbij gaten in de kroon ontstaan van meer dan 25 meter, kan leiden tot negatieve effecten op het gebruik als vliegroute. Dit geldt ook voor het plaatsen van verlichting. Aanbevolen wordt in die gevallen vooraf onderzoek te laten doen naar het gebruik van de bomenrij als vliegroute door vleermuizen.

EHS

Ten oosten van de Gemeent ligt EHS-verwevingsgebied. De EHS is planologisch beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen is sprake van significant negatieve aantasting op kernkwaliteiten en omgevingscondities bij het optreden van bepaalde effecten, die samenhangen met het functioneren van de EHS. Aangezien in dit geval geen sprake is van directe aantasting (oppervlakte) kan alleen sprake zijn van externe werking op deze waarden. In dit geval zou dat een effect zijn op het gebruik van het gebied door weidevogels (verstoring door licht, geluid, beweging).

Het gebied wordt ingevuld met een beperkt aantal woningen (ongeveer 25). De verkeersafwikkeling vindt plaats over de Gemeent. Naar verwachting zal dit leiden tot een beperkte toename van verstoring (geluid, beweging). Dit zal geen significant negatieve effecten hebben op het functioneren van de EHS als weidevogelgebied.

Natuurbeschermingswet

In en direct rond het plangebied ligt geen beschermd natuurgebied. Effecten op deze gebieden zijn, gelet op de afstand en aard van het toekomstig gebruik niet te verwachten.

Samenvatting resultaten

In het plangebied komen mogelijk strikt beschermde soorten voor (zie Tabel 1). Bij ontwikkeling van het gebied zal met deze soorten rekening gehouden moeten worden. Het is echter de verwachting dat deze soorten en functies bij realisatie van het plan behouden kunnen blijven. Bijvoorbeeld door aantasting van de functies te voorkomen of door nieuw leefgebied te creëren. In dat geval is het aannemelijk dat voor overtreding van

verbodsbepalingen een ontheffing van het bevoegd gezag of verklaring van geen bedenking verkregen kan worden.

Ten aanzien van de EHS geldt dat de aard van de ingreep bepaalt of sprake is van een significant negatief effect. Gelet op de invulling van het gebied worden significant negatieve effecten niet waarschijnlijk geacht. Het verdient echter aanbeveling om een nadere uitwerking van het plan te laten toetsen op negatieve effecten op de EHS.

Tabel 1. In het plangebied (mogelijk) voorkomende beschermde soorten en functies.

soort	functie	ontheffing nodig?	tabel Ffwet
gewone dwergvleermuis	verblijfplaats	ja, bij sloop	Tabel 3 Ffwet
ruige dwergvleermuis	verblijfplaats	ja, bij sloop	Tabel 3 Ffwet
laatvlieger	verblijfplaats	ja, bij sloop	Tabel 3 Ffwet
vleermuizen algemeen	vliegroute	ja, bij kap en verlichting	Tabel 3 Ffwet
kleine modderkruiper	leefgebied	ja, bij dempen sloot	Tabel 2 Ffwet
grote modderkruiper	leefgebied	ja, bij dempen sloot	Tabel 3 Ffwet

Aanbevelingen

- Verstoring van broedvogels dient voorkomen te worden. Dit kan door bomen en struiken buiten het broedseizoen te verwijderen en/of bebouwing buiten het broedseizoen te slopen. Het rooien van beplanting en/of slopen van bebouwing binnen het broedseizoen is mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaard periode gehanteerd. Het broedseizoen verschilt per soort. Globaal moet rekening gehouden worden met de periode [periode].
- Aanbevolen wordt nader onderzoek uit te voeren in de volgende gevallen:
 - bij sloop van de woning: onderzoek naar vleermuizen in mei-september
 - bij dempen van de sloot: onderzoek naar vissen in april-oktober
 - bij kappen bomenlaan waarbij gaten ontstaan groter dan 25 meter en het plaatsen van straatverlichting: onderzoek naar vleermuizen (vliegroute)
- Indien het plan leidt tot sterke toename van verkeersbewegingen op de Gemeent of veel verstoring in de vorm van licht en geluid kan een aanvulling beoordeling (Nee, tenzij-toets) op effecten op de EHS noodzakelijk zijn.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met F.L.A. Brekelmans.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

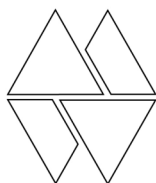
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Zaltbommel

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl